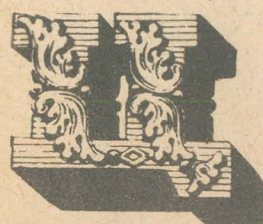

ЛИСТОПАД

1984

№ 21

В них ця ікона — в моді.
А в ній — життя вся суть

Для тих, кого в народі
Фарцовщиками звуть.

44

В одній відомій пісеньці стверджується, що без води, мовляв, ані туди, ані сюди. Мусимо тобі сказати, що з водою часом буває не легше.

Ось у нас, мешканців будинку № 29 по вулиці Вернигори, води — хоч залийся. Ото як тільки дощик пройде, перед під'їздом виникає озеро-не озеро, а добрячий ставок. У власні квартири, наче злодії, через вікна з протилежного боку добираємося. А з підвалів, можна вважати, вода цілорічно не вибуває. Скоро, чого доброго, увесь будинок загойдається, мов корабель на хвилях, і попливе. Ми, чесно кажучи, давно і з нетерпінням чекаємо цього моменту: а раптом доберемося отаким робом до самісінької міськради і її керівництво побачить і переконається, що таки треба було якось реагувати на наші скарги — ну, хоча б спланувати територію та обладнати зливну каналізацію.

Бо поки що нам не вірять.

МЕШКАНЦІ БУДИНКУ.

м. Черкаси.

Лікарі стверджують, що регулярна ходьба — запорука довголіття. Якщо це так, то в нашому райцентрі Бобрівцях обов'язково всі будуть довгожителами. Бо ходити нам доводиться багато. Скажімо, з центру до залізничної станції вісім кілометрів, і ми їх долаємо пішки. Правда, теоретично існує автобус, який мав би курсувати за цим маршрутом. Та практично цього автобуса ми не бачимо. А якщо колись когось і щастить його дочекатися, то сісти в нього просто неможливо — нагостаний по саму зав'язку. Вже і райгазета про це писала. Тільки все без змін.

Від імені майбутніх довгожителів
В. ПРОХОРЕНКО, А. ГЛУШКО,
К. СЕРЕДА та інші.

Чернігівська область.

Друже Дутерче!

Досить таки давненько в м. Енергодарі побудували критий зимовий стадіон. Обійшовся він, як ти сам розумієш, в немалі гроші. Та ось років з вісім тому сильний вітер зірвав з нього покрівлю і з тих пір споруда пуста. Мають користь зі спорту лише деякі спритники, котрі розбирають стіни і тягнуть потихеньку цеглу.

Очевидно, керівники міста вважають, що, оскільки стадіон зимовий, то й дах йому ні до чого.

А. ШОЛОХОВ.

Запорізька область.

Ми вже не раз і не два скаржилися тобі на те, що нам, жителям села Ополиць, вкрай нерегулярно завозять балони із зрідженим газом. На одну з наших скарг заступник голови Львівського обласного товариш Сергієнко відповів, ніби перебої були тому, що не було чим ті балони з газом возити, а тепер перебоїв не буде, бо директора нашого радгоспу «Славський» зобов'язали передати на баланс Стрийського міжрайонного виробничого управління газового господарства вантажну машину для обслуговування робітників радгоспу.

Наскільки нам відомо, машину на отой баланс давно передано. Більше того, радгосп навіть перераховував управлінню відповідну суму на зарплату слюсарів-газівників. А газ як завозили вряди-годи, так і завозять. Видно, не грузовика керівникам управління бракувало і бракує, а бажання навести порядок. Його мабуть, з балансу на баланс не передали.

МЕШКАНЦІ СЕЛА.

Уяви, що ти здав у ремонт, приміром, телевізор. Прийшов його забирати, а в тебе питають: «Торба у вас з собою?» І в торбу зсипають купу деталей, на які вони розібрали отой телевізор. Я теж поки що такого уявити собі не можу, але боюся, що подібне може трапитися, коли ремонтні служби почнуть наслідувати приклад Запорізького ремзаводу. Ми відправили туди новий трактор ДТ-75, що мав заводський брак. А звітди повернули нам замість трактора купу металобрухту, розкиданого по кузову машини.

Ми розуміємо, бувають такі випадки, коли, скажімо, і ремонтники не можуть відремонтувати. Але нам здається, Перче, що і в цьому разі вони не мають права отак по-хамському поводитися.

В. ГАВРИЛЮК,
тракторист.

Куп'янський район
Харківської області.

Інформую тебе, що на Миронівському хлібозаводі запровадили нову технологію випікання хліба. У кожну хлібину вкладається етикетка і тепер покупець, розрізавши буханець, може довідатися, з якого борошна він випечений. Щоб ти не сумнівався у достовірності нашої інформації, надсилаємо окрасць з такою етикеткою.

До речі, а чому б для зручності покупців керівникам хлібозаводу не нагадати їм про записання у кожну другу хлібину поліетиленового пакета: щоб було у чому нести покупку.

ПОКУПЦІ.

Заходився я будуватися. А оскільки всяка будова з фундаменту починається, то й звернувся я до умільців з Коломийського ремонтно-будівельного управління, аби вони мені той фундамент змурували.

Умільці уклали зі мною офіційну угоду, взяли з мене 5473 карбованці і пообіцяли через рік діло зробити. Але минав рік, минав другий, а оце й третій минає, а обіцяного фундаменту на мій садби по вулиці Разіна, 6 і досі немає. І весь цей час оббиваю я пороги Коломийського рембудуправління і прошу будівельників виконати свою обіцянку.

От під час своїх походеньок я, Перче, і подумав... Оскільки ходжу я до рембудуправління щодня, немов на роботу, то чому б мені там і зарплати не отримувати? Звичайно, ти, друже, можеш заперечити. Мовляв, одна справа ходити, як на роботу, а інша — працювати. Але ж, судячи з того, як коломиєцькі умільці дотримують свого слова, то й вони нізачо гроші одержують. Чого ж я не можу?..

М. КОВАЛЮК,
забудовник.

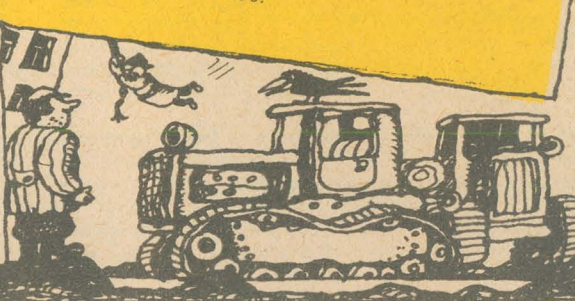
м. Коломия
Івано-Франківської області.

Знаєш, як малим клопотом виконати план по задачі металобрухту? Взяти новеньку техніку (трактор, комбайн), зберігати її абияк, а коли корозія зробить своє діло, списати її, не відпрацювавши своєї строк.

Саме так ставляться до сільськогосподарської техніки у нашому колгоспі імені Кірова Новоукраїнського району. І завдяки цьому не мають ніяких непорозумінь з «Вторчорметом».

МЕХАНІЗАТОРИ.

Кіровоградська область.

ПАПОЧКА

Іде заводом Гапочка...
У Гапочки в руці —
Солідна жовта папочка
І клопіт на лиці.
Вахтер не встане з лавочки,
Пройти не заважа —
З повагою ту папочку
Очима проводжа.
В цехах моргають лампочки,
Робочий день гуде...
Не байдикує й Гапочка:
Він з папочкою йде.

В задумі брови зведені —
Мислителя портрет! —
Важливі, видно, зведення
Несе у комітет.
Коли, махнувши шапкою,
Покличе хто здала,
Дає одмашку папкою:
— Нема часу!.. — мовля.
— Трудяга!.. — тепло Гапочку
Хвалив весь колектив,
Поки з тієї папочки
Не випав... детектив!

Володимир ЧУБЕНКО.

РАЦІОНАЛІЗАЦІЯ

Тепер діла контори —
у порядку.
На критику
завжди відповідаємо,
Приклавши спеціальну
штамп-печатку:
«Так, мало місце.
Заходів вживаємо».

ПРОБЛЕМА

На рейках техніка,
Така, що і не снилась,

На зміну стрілочнику
Всюди — автомати.
Але проблема інша
Тут з'явилась:
Як зникне стрілочник —
Хто ж буде винуватий?

КАПУСТА АЛІМЕНТНИКА

Дітей в капусті дуже густо.
Той овоч не з простих сортів.
Всі пелюстки у цій капусті
Із виконавчих бо листів.

Семен ПИВОВАРОВ.

БЕНЗИН ЯК СПОРТИВНИЙ ФАКТОР

Команду найдужчих важкоатлетів-гирьовиків області укомплектовано у селі Стара Оржиця на Київщині. Вона суціль складається з водіїв колгоспу імені Щорса.

Перець зустрівся з тренером цієї команди І. І. Кулиничем, який за сумісництвом керує Яготинською райсільгосптехнікою, і взяв у нього коротке інтерв'ю.

ЗАПИТАННЯ. Як вам вдалося виховати таких геркулесів!

ВІДПОВІДЬ. Дуже просто. Я всього лиш на невизначений строк затягнув установку в цьому колгоспі бензоколонок, котрі вже два роки стоять на колгоспному складі. Водіям нічого не залишається, як щодня тягати відра з паливом і заправляти машини вручну. Самі розумієте,

після таких тренувань моїм хлопцям-молодцям не страшні ніякі суперники.

ЗАПИТАННЯ. Але ж при такому, м'яко кажучи, не зовсім прогресивному способі заправки автомобілів багато бензину, як правило, розливається. То як воно, м-м... виглядає на загальному фоні суцільної боротьби за економію пального!

ВІДПОВІДЬ. Ну-у, дорогий мій! Тут уже доводиться вибирати щось одне з двох — або боротьба за економію, або боротьба спортивна. До того ж, вартість розлитого бензину вираховується із зарплати водіїв. Отож особисто для мене виростити команду отаких дивобогатирів, у буквальному сенсі, — нічого не варто!

Інтерв'ю застенографував
Вас. ШУКАЙЛО.

— Звичайний будяк, а галасує,
що він женьшень.

ІРОНІЗМИ

● Скільки з'явилося умільців завдяки недоброкам будівельників!

● Одні спрощують складне, інші ускладнюють просте.

● Двері завжди відчинені перед тими, хто засидівся у гостях.

Юрій РИБНИКОВ.

ПРИЧИНА

Як зіпсувався трактор у Івана,
Його ні разу не зустріли п'яним,
Не в тім причина, що він кинув пити,
— Далеко пішки в магазин ходити.

Олександр ЗУБЧЕНКО.

«ІНТЕЛІГЕНТНА» РОДИНА

У них — як в антикварній магазині:
Картини, на полицях — Пруст, Бодлер...
Лиш бабця їхня в снігах спить на скрині.
Як видно, не вписалась в інтер'єр.

Олександр МЕЛЬНИК.

ГОСТРА ПРОБЛЕМА

Сьогодні ми із сумом визнаєм,
Що ця проблема гострою лишається:

ВПЕРТА НАТУРА

Натуру має беручку і вперту,
І візьме у житті найвищу гать.
Уміє він не тільки горло дерти,
А, коли треба, й з горла видирати.

ПРИ ДІЛІ

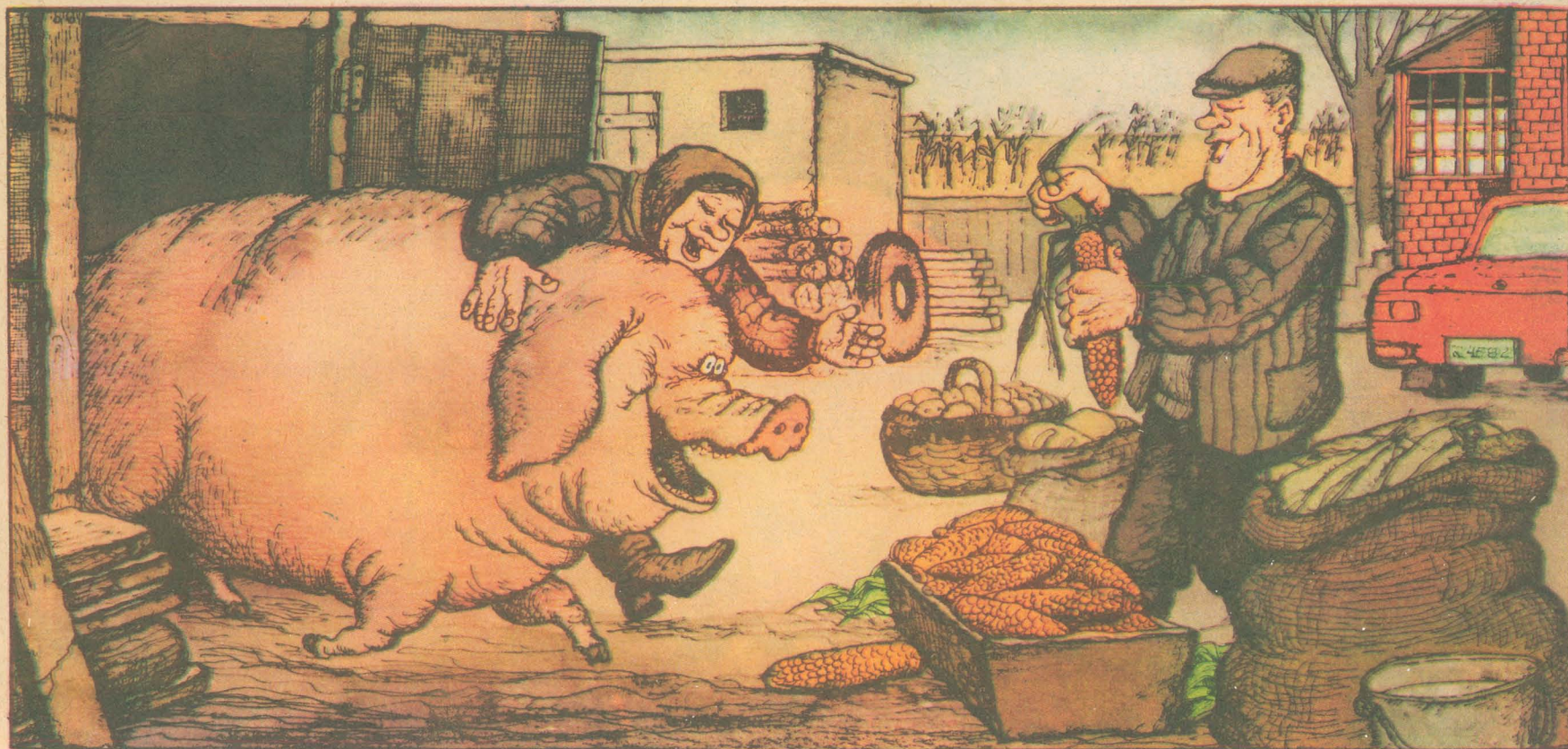
При ділі цілий день Мартин,
Час марно не проходить мимо:
Або гризе підлеглих він,
Або начальство їсть очима.

Віталій ГУНЬКО.

Чим більше ми природу пізнаєм,
Тим менше від природи залишається.

Володимир ХРИСТОВИЙ.

Сатиричний МініАторн

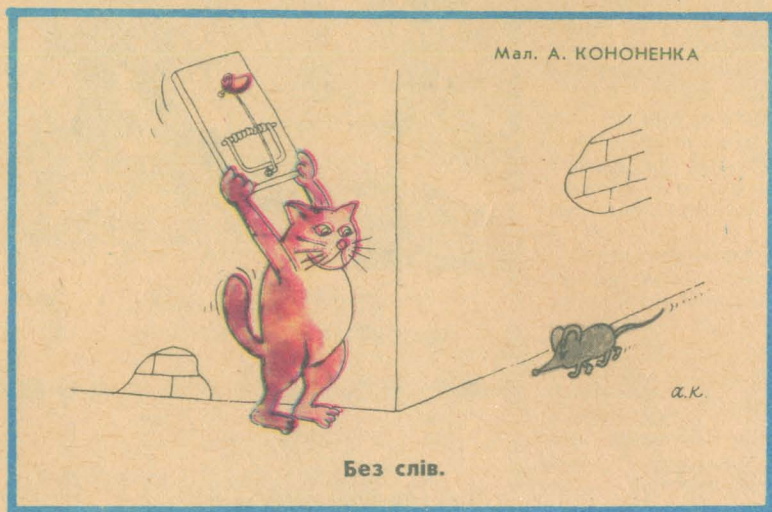
— Їж, пацю, їж. На колгоспному полі ще багато незібраної кукурудзи.

Мал. А. АЛЬОШИЧЕВА

— Клавуню, це я, твій Вася.

Мал. А. КОНОНЕНКА

Без слів.

Мал. В. ШИРЯЄВА

Без слів.

Мал. А. КОНОНЕНКА

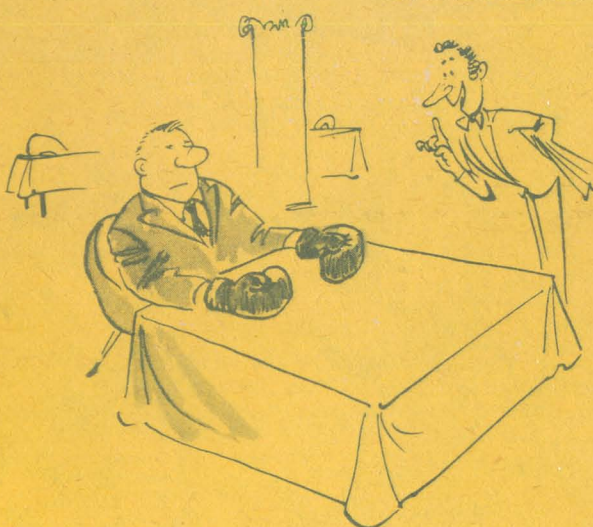
Без слів.

Мал. Т. ЮНАКА

Без слів.

Мал. А. АЛЬОШИЧЕВА

— Один момент!

НОВИНИ
З ПИТАНЬ ТЯГАННИ

ЕХ, ГАЗ, ІЩЕ ГАЗ!

(Зворушлива
епістолярна повість
з оптимістичним епілогом)

«Газифікацію в житловому будинку № 32 по вулиці Репіна в місті Лисичанську заплановано Лисичанським управлінням ЖКГ в III кварталі 1981 року».

(З відповіді мешканцеві будинку гр. Задираці Г. Г. заступника директора по кадрах і побуту виробничого об'єднання «Первомайськвугілля» І. Я. Кизилова).

«У порядку винятку на будинок, в якому проживає Задирака Г. Г., в середині 1980 року замовлено проектно-кошторисну документацію на газифікацію... і по можливості будинок буде включено в титульний список на газифікацію його в 1981 р.»

(З листа начальника Лисичанського управління житлово-комунального господарства виробничого об'єднання «Первомайськвугілля» І. Т. Лисянського).

«Ваш будинок буде включено в титульний список на газифікацію на 1982 р.»

(З відповіді гр. Задираці заступника директора по кадрах і побуту виробничого об'єднання «Лисичанськвугілля» І. Т. Лисянського).

«В 1983 р. даний будинок буде газифіковано».

(З листа І. Т. Лисянського Г. Г. Задираці).

«Газифікація будинку по вулиці Репіна, 32 буде проводитись у 1983 році».

(І. Т. Лисянський — Г. Г. Задираці).

«З ряду... причин газифікацію житлового будинку т. Задираки Г. Г. перенесено на 1984 рік».

(З інформації І. Т. Лисянського генеральному директорові виробничого об'єднання «Лисичанськвугілля» тов. Полтавцю В.).

«Боюсь, що не буде у нас газу і в 1984 році. Зараз я хворію, писати не можу...»

(З листа Г. Г. Задираки до редакції).

ЗАМІСТЬ ЕПІЛОГУ

А чого боятись, дивна річ!
Чи не краще затопити піч
І потрошку в ній палити ці
Страх відповідальні папірці,
Що приходять сотнями до вас,
То й навіщо здався вам той газ!!
Тих листів — гарантію я дам —
Вистачить на довгі роки вам!

Ваш ПЕРЕЦЬ.

«ОБЕРЕЖНО: ФІРМОВИЙ НАПІЙ»!

...Літній день. Спек, запозичена в екваторіальній Африці. В обідню перерву заходжу до ресторану (іншого разу — до їдальні або кафе). Офіціант ввічливо кладе переді мною меню, а я у відповідь ледь розводжу потріскані губи й стогну:

— Давайте що завгодно. Тільки спочатку — води! Мінеральної! Або фруктової! Чи, в крайньому разі, якогось соку!

— На жаль, мінеральної ще не підвезли, — схиляє голову офіціант. — І фруктової — теж. А щойно, як на гріх, скінчився і сік. Можу запропонувати вам фірмовий напій. Він теж мокрий. Давати?

Махаю рукою, давайте, мовляв, ваш «фірмовий», аби тільки швидше. Зопалу ковтаю дві склянки. Лише з третьої починаю добирати смаку. І відразу картаю себе за те, що не володію вибагливістю бодай середньої колгоспної свинюматки. Вона такого пійла навіть у спеку вживати не стала б. Але коли офіціант приносить рахунок, я змушений змінити своє ставлення до «фірмового». Так дорого брали, мабуть, лише на Олімпі за напій богів — нектар.

От за таких обставин я пізнав фірмові напої. І щоразу після цього мордував себе питанням: чому ці напої при незмінно високій ціні такі жадливі на смак?

Відповідь знайшов лише недавно, коли познайомився з діяльністю Бориса Ваймана і Яніни Головатой, які працювали на заготувальній фабриці Львівського тресту їдалень. У цеху переробки овочів. Цех той інколи переробляв і овочі, а переважно спеціалізувався на виробництві сиропів і концентрованих напоїв (якщо ці напої розвести з водою, то воно якраз і виходить отой «фірмовий»). Напої мали назви, від яких на душі відразу ставало якось легко, райдужно: «Сонячний», «Літній», «Десертний», «Янтарний». Кожний з цих напоїв мав свою рецептуру і своїх творців. Останніми переважно були працівники самої фабрики. Імена декотрих відомі, а іноді автори бажали залишитися невідомими. Але так чи інакше, самі по собі рецептури за складом компонентів не викличуть, мабуть, нарікань у найприскіпливішого гурмана. Ну, що поганого може вийти, коли напій робити з фруктового соку, додаючи до нього потроху меду, цукру, вина, лікеру, коньяку? Щоправда, тепер спеціалісти твердять, що деякі рецептури з самого початку було складено так хитро, що вже в зародку таїли в собі здатність до...

А втім, здатність вона і є лише здатністю. Щоб стати чимось реальним, потрібні ще й виконавці, тобто крадії. Ось тут якраз і Вайман, і Головата виявилися на висоті. Використали здатність сповна.

Діяли, щоправда цілком банально.

Так банально, що й описувати нудно. Ну, треба, скажімо, в напій «Сонячний» за рецептурою закласти 1 кг меду на 10 літрів напою. Так от — мед там і близько не ночував. Досить того, що давали цукор. Але щоб напій не видавався засолодким, то, про всяк випадок, недодавали й цукру. У напій «Десертний» рецептура прописувала додавати лікер «Лимонний», у напій «Літній» — портвейни різних марок і коньяк. Але лікеру, коньяку та портвейнів різних марок метикований бригадир і його не менш хвацька заступниця до котлів і близько не підпускали. Коньяк, лікер і портвейни різних марок, а також мед і цукор пускали в торговельну мережу. Державну й кооперативну. Як «лівий» товар. Замість них у котли лили ординарне сухе вино з бочок. А сухе вино діставали з лишків. А лишки створювали шляхом систематичного недоливання вина в інші сиропи і напої, де вони передбачалися рецептурою.

Але систематичне штучне створення неабияких лишків сухого вина, причому протягом тривалого часу, мало ж упастися в очі. Чи, може, тут ніколи не проводили ані інвентаризацій, ані ревізій? Чому ж. Інвентаризації проводили систематично, і ревізії також. Перевіряли цех такі, приміром, авторитетні й досвідчені товариші, як ревізори контрольно-ревізійного відділу обласного управління громадського харчування Шемет, Зволякевич, Пелех. І не вже нічого не знайшли? Знайшли. Одного разу цілий зайвий гранчак сухого вина (на 20 коп.), іншим разом — лишки меду (цілих 200 грамів).

Дехто може зауважити: на те вони й крадії, щоб добре маскувати лишки, і не так легко ревізорам докопатися до них. Справді, нелегко. Але ж у даному разі, коли добрі фахівці серйозно взялися за діло, то навіть через три роки зуміли виявити штучно створені лишки — понад 15 тонн цукру, понад сорок тонн (а не одну склянку) вина, двадцять тонн меду й чимало різної решти. Отже, коли уміло братися, то можна виявити. А воно ж якраз і йдеться про те, що ревізори повинні бути кваліфікованішими, метикованішими, досвідченішими, ніж розкрадачі. Інакше нема чого ревізії проводити й зарплату за це одержувати.

Думається, що Вайман і Головата не повинні тримати зла і на Львівське управління держторгінспекції, котра їх заїве не турбувала. І не заїве також не турбувала. За багато років жодний торговельний інспектор не побував у гостях у Ваймана й Головатой. Хоч від інспекції до цеху навіть доповзти попластунському можна за десять хвилин.

От чому, як це бачимо, з напоїв виходить не «фірмак», а брак. І гроші, при тому, великі потрапляють в бездонну кишеню хапуг.

О. КРУКОВЕЦЬ.

Позбудемося назавжди
Цієї горе-бороди!

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

— Так те, що я здавала, ніби ж з екраном було...
— Беріть, бабо, беріть! Це хоч не показує, так говорить добре.
А екран ми пізніше сюди поставимо.

Вітаємо ювіляра!

Письменника і актора,
Заслуженого діяча мистецтв УРСР,
Ігоря ШВЕДОВА
з його першим 60-літтям.

Дружній шарж В. СОЛОНЬКА

Нічого не тямлю в сучасному шлюбі. Молодята сходяться тепер наче по любові. Ніхто їх одружувати не силує. А весілля такі бучні влаштовують, що і в тисячу карбованців не вбереш.

— Чуєте, Панасівно, треба чорну «Волгу» замовити...

— Навіщо? Молодим же два квартали пройти.

— Ні! Треба на машині із стрічками і льялкою. Щоб було як у людей...

Двісті чоловік запрошено з боку жениха, стільки ж — з боку нареченої. Інакше не можна, бо у Вахнюків було по триста.

Шампанське летіється рікою.

Тости. Вигуки «Гірко». Побажання. Всі веселяться, б'ють об паркет каблучками, розмахують руками — одне слово: весілля!

Електрооркестр давить на барабанні перетинки: «Танцуйте, люди, танцуйте, люди, пусть настроенье хорошим будет!»

Свати сидять оддалік, розчулено милуються шлюбною парою. Жених — як голуб, наречена — мов голубка.

— Йй-бо, свахо, наче дві квітки в маю... Дай їм боже совіту та любові!

— Хай живуть, хай щасливі бу-

Чому розлучаються двоє

ГУМОРЕСКА

дуть... Як ми із моїм Євстаховичем...

Далі розмова переходить на житейську тему:

— Треба допомогти молодят на перших порах.

— Треба, свахо, треба...

— То ви вже шкребіть на машині, а ми — на кооператив, бо інакше не можна...

— Да, зараз не так, як колись було. Мене, повірите, мій Євстахович в одній льолі взяв...

— Вірю, свахо, я сама як заміж ішла, то тільки й мала, що ситцеве плаття і прунелеві черевики...

...Молодят жаліють. Молодят створюють райські умови, щоб вони лише жили та раділи. Відгороджують від труднощів. Кажуть: ми набідувалися, так хай хоч вони поживуть.

Та райське життя триває недовго.

Ще добре, як до першої коліски, а бува, що й раніше кінчається.

Рано-вранці прибігає молода дружина до матері — уся в сльозах:

— Я не можу з ним жити! Він мене так обізвав, так обізвав!

— Кажі — як! — грізно допитується мати.

— Не скажу, бо соромно й мовити.

— Скажи на яку букву. Я здогадаюсь...

Мовчить. Тільки схлипує. А далі признається: дармоїдкою назвав. Хоч, щоб обіди готувала. Щоб молоді роки згубила біля кастрюль.

А чоловік до своєї мамі прибіг. Змарнів, скуд. Очі світяться, мов у голодного вовка. Сьорбає мамин борщ і оповідає:

— На всю зарплату косметики накупила. Один флакон якогось

«Мажі нуар» коштує більше, ніж весь мій аванс.

— А що таке «Мажі нуар?»

— Та хто зна... Духи ж французькі... А вдома — ні шкоринки хліба.

Дружина скаржиться своїй матері:

— Отелло чортів! Ревнує мене до кожного стовпа! Як я з Ігорем на вернісажі побувала, то він уже й розсердився.

Мати не знала, що таке «вернісаж», але сказала:

— Ти, доню, забудь уже ті вернісажі, бо дівочтво минулося. Тепер треба більше вдома сидіти та чоловікові догоджати.

Свати затаїли в душі образу. Вже в гості не ходять. Не дзвонять по телефону. І кожна матір своє дитя жаліє.

— Не повезло синочкові, — каже його мати. — Вертихвістку взяв. м. Київ.

А золотий же хлопець: не п'є, не курить, кожному копійку в дім несе...

Теща засуджує зятя:

— Голодранець! Таку дівчину взяв — чисте золото! Не п'є, не курить, з дипломом. Які женихи сваталися! Професор якихось наук!

І тільки молодята уже не журяться. Ну, і що? Подумаєш! Квартиру розмінємо, машину продамо. Стінку меблеву надвоє розпиляємо. І все в порядку.

— Дітей нема?

— Нема.

— То й горя нема!

...І знову мчить вулицями чорна «Волга». В ній — біла наречена.

Поруч — щасливий жених із квіткою в петлиці. Очей не зводить із своєї милої, руку її в своїй тримає.

Сьогодні — ще один найщасливіший день у їхньому житті. А ввечері вони танцюватимуть у ресторані.

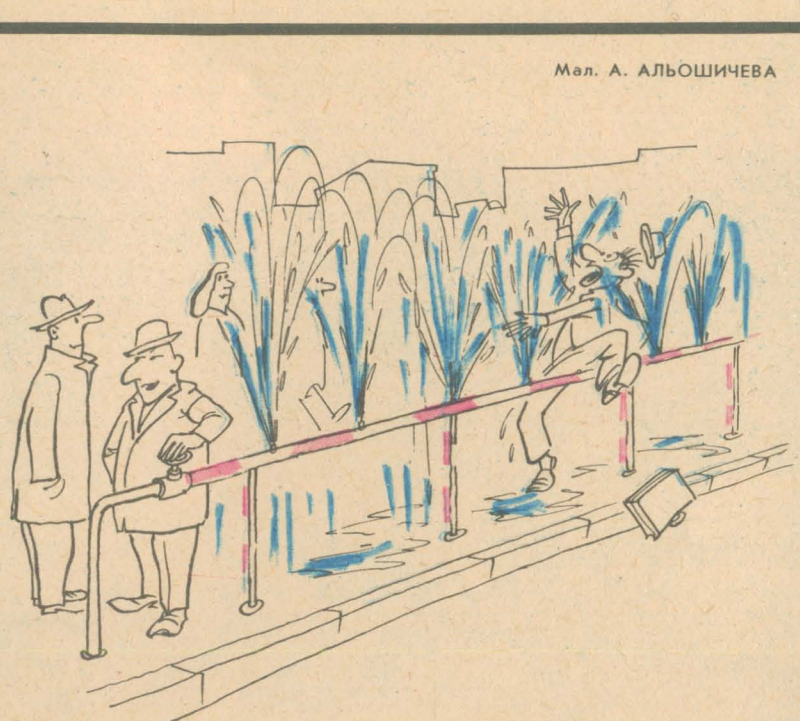
Триста гостей буде з боку жениха і стільки ж — з боку нареченої.

Менше не можна, бо у Василенків було по чотириста.

Знову будуть крики «Гірко!» і «Многая літа!»

Ні, я таки нічого не тямлю в сучасному шлюбі...

Валентина ДУБ.

Мал. А. АЛЬОШИЧЕВА

— Продовжуємо боротися з пішоходами — порушниками правил вуличного руху.

І чого немає на тому ярмарку!..

— Хто шуликів не куштував, той на ярмарку не бував!

У СОРОЧИНЦЯХ НА ЯРМАРКУ

У наш час важко кого-небудь чимось здивувати. Зараз народ пішов обізнаний, всезнаючий. Не встигнеш, буває, ще й рота розкрити, щоб запитати: «А ви знаєте? А ви бачили?» — як вам уже рукою махають, мовляв, можна далі не говорити: і знаємо, і бачили!

А рік тому зустрів я одного знайомого. «Не знаю, — каже, — як ви, а я такого ще не бачив...» «Це ж чого не бачили?» — поцікавився я, адже той знайомий, знаю, якби і білого ведмедя у Сахарі зустрів, то б не здивувався. «А ви про Сорочинський ярмарок чули що-небудь?» «Не тільки чув, а й читав, — відповідаю. — Як там у Миколи Васильовича Гоголя: «І чого немає на тому ярмарку! Так що хоч би в кишені було рублів із тридцять, то й тоді б не закупив усього ярмарку!» «Так то колись таке було, — усміхається знайомий. — А я оце був на теперішньому ярмарку. То, знаєте, ще й до корчми не дійшов, а тридцять карбованців тільки ляснуло. Отакій тепер Сорочинський ярмарок. І чого там тільки й справді немає: і полтавські галушки, і мигородські вареники, і кременчуцька юшка, і хорольські пішоняники, і гадяцький куліш, і лубенські потапіці, і опішнянські гречаники, — почав загинати пальці мій знайомий, а у мене, повірте, від самих тільки назв язик усередину покотився-покотився-покотився... — «Ще зустрів там, — натхненно продовжував знайомий, — вірменського довгожителю. Сто п'ятдесят років старому, а теж приїхав на ярмарок. «Вирішив, — каже, — поправити трохи здоров'я. Усі стверджують, що сміх — це еліксир молодості. А на Сорочинському ярмарку його — хоч лопатою греби. Якщо ще разів зо три сюди приїду, будь певен, що і двісті літ для мене не межа...» А я оце думаю, що незабаром і лікарі на Сорочинський ярмарок будуть виписувати направлення. Он моя Надія на якій тільки дітці не сиділа, а схуднути не могла. Після ярмарку ж п'яти кілограмів — як і не було...»

«Це від галушок, гречаників, вареників?!» — здивувався я.

«Та ні, — засміявся знайомий. — Поки я стояв біля корчми і думав, заходити туди чи ні, моя Надія по ярмарку моталася. Жіноча ж влада яка: поки у кожному ятку не загляне, доти не вгамониться. А на ярмарку тих яток — кінця краю не видно. А краму усілякого — очі розбігаються. Усього, кажуть, аж на двадцять мільйонів карбованців... А гостей наїха-

ло — з усього Союзу. Та не тільки з Союзу, а й із Болгарії, Чехословаччини, Канади, Франції, Куби... Оце вас, мабуть, там тільки і не було...» — закінчив знайомий.

Після такої розповіді не втримався я: поїхав на Сорочинський ярмарок. І тепер можу сказати, що це не тільки ярмарок, це свято народних традицій, свято пісні, свято танцю, свято гумору. Тут тобі і бандуристи, і троїсті музики, і вокально-інструментальні ансамблі, і хор-ланка, і народний хор, і письменники-гумористи... Ось молодіжці виводять:

«Ой там на току, на базарі,

Жінки чоловіків продавали...»

А трохи далі чоловіки затягують:

«Добривечір, дівчино, куди йдеш?

Скажи мені правдоньку, де живеш?»

Солопій Черевик: «Давай, Хієре, зупинимось поближе... гм... біля корчми...»

— Що ви таке сказали, Іване Никифоровичу?
— Я сказав, що ви схожі на гусака, Іване Івановичу!

Ступили ще кілька кроків і потрапляєте у вихор запального танцю: «Дам лиха закаблукам, закаблукам лиха дам!» «Танцювала риба з раком, а цибуля з пастернаком!» «Ух ти!» «Танцювала Романиха з Романом, загубила штирі гробі з гаманом!» «Очерет, осока, чорні брови в козака!» «Ану, ану!» «І ти тут, і я тут, а хто ж у нас дома? А хто ж у нас порубає солому на дрова?»

І так по всьому Жабокрицькому майдану. Співає, танцює, сміється, ярмаркує півмільйона полтавчан і їхніх гостей.

А де, в якому театрі, ви побачите відразу стільки гоголівських героїв? Тут і Грицько Голопуєнко, і Хієря, і Солопій Черевик, і дяк, і Пацюк, і Тарас Бульба зі своїми синами, й Іван Іванович з Іваном Никифоровичем... Та і сам Микола Васильович

Тарас Бульба: «А «Запорожці» тут стільки, що хоч свого Чорта на машину мінй...»

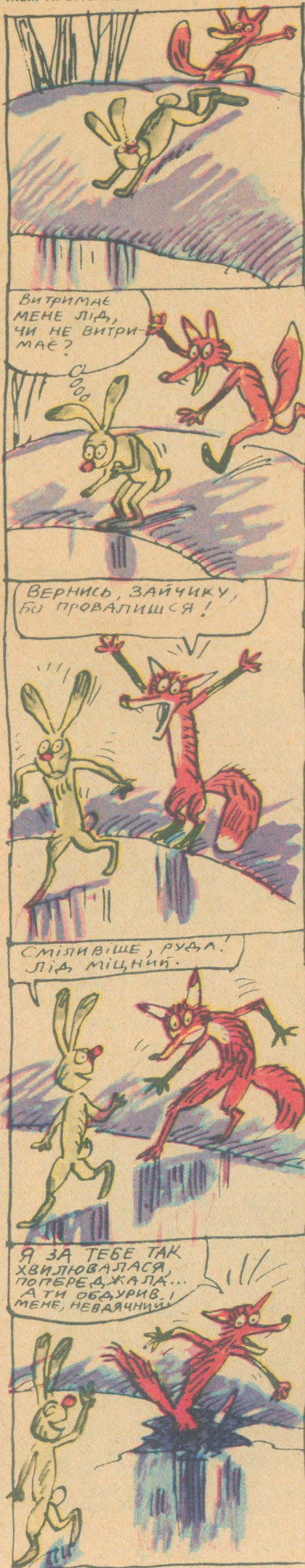
Уродили гарбузи і зелена гичка, Полюбили мене хлопці, бо я невеличка...

Ой заграйте, музики, піддайте охоти, Як поб'ються черевики, надіну чобіти!

Фото Ростислава ЯКИМЕНКА і Юрія КОВАЛЕНКА.

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

РАК-ДИВАК

Рак у річці думав так: «Я — невдаха та бідак! Всі навколо — диваки: ходять тільки навпаки. Риба плаває не так, равлик повзає не так, птах літає теж не так. Навіть річка — От іще! — теж чомусь не так тече!.. Краще кину я

скорботу й оселюся на болоті...» І не відав зовсім рак, що він сам ходив не так...

ДИВО-СОНЯХ

На балконі диво-сонях виріс в мене — сам садив! Не простий, а величезний, не звичайний — диво з див!

Та чого там говорити! Як не вірите

мені, знайте: сонях цей мураха не обійде й за три дні!..

ПРОСТО!

Дуже легко й дуже просто стати вище тата зростом! Та щоб схожим стати на тата, треба ще розумним стати!.

Анатолій КОСТЕЦЬКИЙ.

Ведмідь і заєць

Ведмідь ставив собі хату. Аж бачить — Заєць іде. Ведмідь до нього:

— Ходи-но, сусіде, сюди на хвилинку.

Заєць зупинився.

— Поможі мені оцю деревинку занести на отой горбочок... Хату будую... Бери за отой кінець, а я за цей...

Заєць як глянув на оту деревинку, аж в очах потемніло: перед ним лежав здоровезний, у півметра завтовшки, дубище, якого, видно, буря вирвала: бо був з корінням.

— Бери...

— Та я... — чухався Заєць.

— Що «я»?.. — нетерпелився Ведмідь. — Може, кудись поспішаєш?..

— Та ні... — м'явся Заєць. — Просто я не підніму такого здоровенного дуба.

Образився Ведмідь.

— Як не піднімеш?.. Бери... Бери... Ррраз!.. — закомандував Ведмідь і схопився за один кінець колоди.

— Та я не мо... — хотів було сказати Заєць, та Ведмідь так голосно крикнув, що у Зайця аж у вухах задзвеніло:

— Ну, чого тягнеш резину?.. Піднімай: ррраз!..

Заєць, рад не рад, схопився, як міг, лапками за дерево.

— Взяли — ррраз!!!

І Ведмідь, піднявши колоду, звалив її собі на праве плече і розміреним кроком потюпав на горбок, ледь похитуючись.

Заєць, тримаючись обома лапами за другий кінець колоди, повиснув на ній, як сумка на кілочку, і тільки боязко ногами дригав та очима лупав, боячись зірватися з незвичної висоти.

І тільки тоді, коли Ведмідь, прийшовши на місце, зібрався скинути колоду з плечей, Заєць зіскочив на землю. Колода гепнулась, аж ліс задрижав.

— От спасибі!.. Молодець, що допоміг, — сказав Ведмідь, відсапуючись, — а то хтозна чи й доніс би сам... Уф!..

Ведмідь задоволено потис Зайцеві лапу.

— А казав — не можеш... Ну, бувай!.. Приходь на новосілля!

І Заєць пішов додому, гордо випнувши груди. «А що? — думав він дорогою. — І ми, зайці, буває, теж ведмедям у пригоді стаємо!»

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

Григорій РІЗНИК.

НЕ ТА КВІТКА

Спочатку трохи метеорологічної інформації, оскільки у нашій розповіді йдеться не про звичайну декоративну квітку, а про норовисту і примхливу розу вітрів.

Отже, висловлюючись науково, означена роза — це такий графік, який показує по основних румбах, скільки разів за певний проміжок часу повторюється вітер того чи іншого напрямку. Точно, але сухо. Мореплавці й взагалі люди романтичного складу характеру запевняють, що це таке творіння, яке несе найкращі пахощі всіх морів і континентів, надихає людину на далекі мандри, надзвичайні пригоди і великі відкриття. Якби її не було — рози вітрів, — то й донині люди не висовували б носа далі свого двору й були б переконані, що земля пласка, як ідеально вистругана дошка.

І це — істина. Скажімо, коли подме південний або південно-східний вітер, особливо влітку, то пахне ніжною і лагідно замріяною Ялтою, мандариновими хащами Батумі, розлогими пляжами Піцунди, одеськими синенькими баклажанами, — одне слово, пахне тим, що неодмінно потягне вас у відпустку, в мандри, на пошуки романтичних зустрічей і пригод, несподіваних відкриттів — хай навіть і не дуже великих, аби звідати щось таке, іще вами особисто не звідане. Не менш романтичні й вітри інших напрямків. От що таке роза вітрів. І так було завжди, відколи вони породили свою квітку.

Але раптом вона запахла не тим. І де б ви думали? У зеленій перлині українського півдня, у славному Херсоні — місті мореплавців і невинуватих романтиків, на батьківщині знаменитих капітанів. А як іще точніше, — то у новому житловому масиві Шуменський. Жителям цього великого масиву також хочеться у мандри: у Біловезьку Пущу, казахстанські степи, усурійську тайгу, навіть на острів Врангеля. Але не на відкриття їх тягне. Навпаки, весь час хочеться щось закрити, зачинити: двері, вікна, квартирки, навіть затулити всі шпарини — цей неодмінний супутник новобудов, аби лише не проникла в хату ненависна роза.

Чим же таким відгонить шуменська роза? Точної, одно-

значної відповіді не дасть ніхто. Наближено ж до істини можна сказати, що означена «квітка» пахне усім, що нюхати не лише не бажано, а й навіть шкідливо.

Змішайте аромати відходів виробництва нафтопереробного заводу, м'ясокомбінату, свиноферми, заводу побутової хімії, двох асфальтових заводів, силікатного і шкірзаводу (а саме ці підприємства щільним кільцем оточили Шуменський масив) — і вам стане зрозумілим, чому жителі цього району й серед лютої зими втекли б у тундру, аби тільки подальше від цього букету зовсім не романтичних запахів.

Якщо хтось наважиться твердити, буцімто місцеві власті не вживали заходів проти підступної «троянди», той глибоко помилиться. На всіх можливих рівнях міського та обласного масштабів приймалося безліч рішень, щоб, значить, з одного боку ліквідувати, а з іншого — забезпечити, поклавши, відповідно, персональний контроль за виконанням на кого треба у таких відповідальних випадках. Виступала з критичними матеріалами і обласна газета «Наддніпрянська правда».

Але вітер постанов не читає. Він — творіння легковажне, йому до друкованого слова байдуже. Він знай собі дме й цілком безвідповідально несе запахи, які підбирає дорогою. За нього віддуються керівники підприємств, що тримають в облозі Шуменський масив. Їх періодично викликають, заслуховують, критикують. Отримавши кожен свою порцію стимуліну, вони з новими силами організують технологічний процес на виробництві так, що тисячам і тисячам мешканців Шуменського хоч протигазами обзаводься.

При цьому керівники підприємств дружно звинувачують в усьому свиноферму радгоспу «Херсонський». Приміром, головний інженер м'ясокомбінату Ю. М. Алієв гаряче запевняв нас у тому, що за запахами свиноферми ніякий інший аромат не протопиться. Директор же радгоспу М. В. Заранкін, хоч і погодився, що його виробництво, безумовно, не розарій, але категорично відкинув звинувачення. Своє твердження

директор підкріпив досить вагомих аргументом, показавши щойно збудований старанням і коштом радгоспу трубопровід, яким із відстійників відходи, висловлюючись науково, життєдіяльності свинячих організмів відводяться кілометри за два у степ, де й переробляються на добриво. Раніше ж, до появи трубопроводу, усе це добро стікало у річку, що біжить уздовж Шуменського масиву і яка дістала назву Смердючка. Тепер є надія, що з часом історики відшукають її первісну назву й урочисто повернуть цій невеличкій і колись, як стверджують, мальовничій притоці Дніпра. Отже, сказав, прощаючись директор радгоспу, замість того, щоб за традицією звинувачувати у свинстві свиней, справедливіше було б прийнятися до нафтопереробного заводу. Отам дійсно є що понюхати.

І знаєте — такі є. І на нафтопереробному. І на заводі побутової хімії, і на асфальтових, і на шкірзаводі, й на інших.

І що цікаво: коли ми нюхнули разом із керівниками підприємств безпосередньо на їхній території жоден із них уже свиноферму

не згадав. Наприклад, директор нафтопереробного заводу Б. І. Гринчишин тут же звернув нашу увагу на те, що він вживає чимало заходів, аби зменшити різні неприємні викиди в атмосферу, але поки що зовсім зняти їх не дозволяє сучасний рівень техніки. Про те ж саме бідкалися й інші керівники підприємств...

Однак мешканцям Шуменського від того аж ніяк, зрозуміло, не легше. Очевидно, якби свого часу «батьки» міста укупі з проєктантами врахували примхливий характер місцевої рози вітрів і внесли до проєкту забудови масиву відповідні корективи, не скаржилися б люди й не витрачала б держава зайвих грошей на виправлення наслідків чийогось поспіху. Це такий факт, що поспішати треба поволі, бо краще довше шукати хороше, ніж без кінця виправляти невдале.

А виправляти, хоч-не-хоч, треба. Бо роза вітрів мусить пахнути тим, чого від неї хочеться людям. А вони цього, їй-право, заслужили.

В. ГАНИЧ,
Я. КОРОЛЕВИЧ.

м. Херсон.

Мал. А. БОРДУНІСА

— Знову наш батько хату з хлівом переплутав.

АФОРИЗМИ

● Якби снігова людина була «потрібною людиною», її давно б уже знайшли.

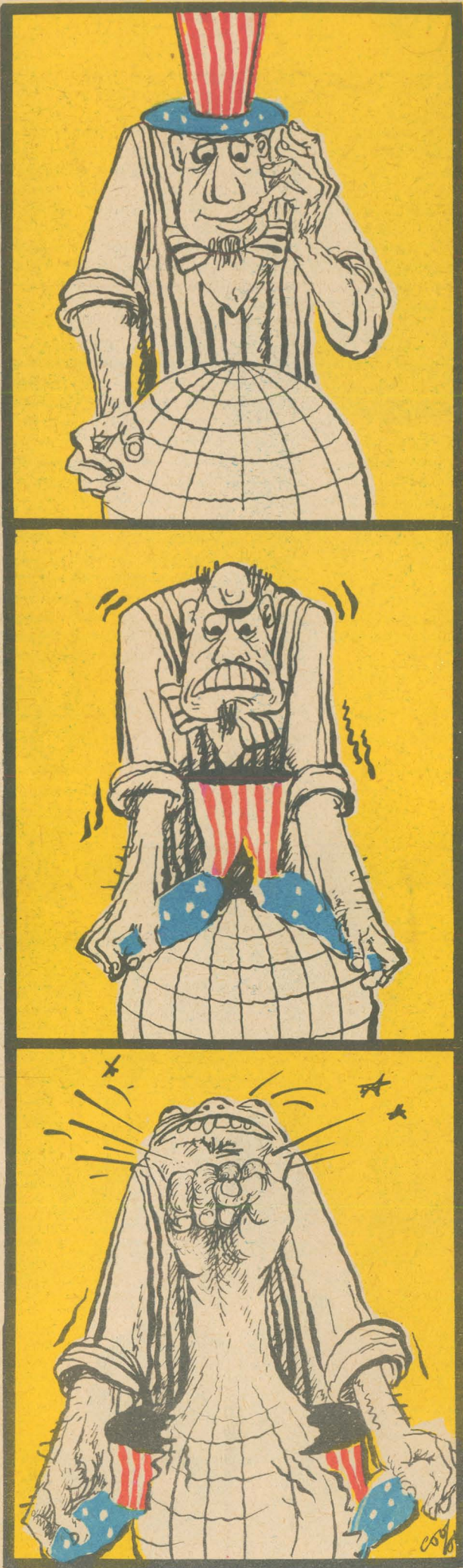
● Дехто готовий увійти у наше становище, щоб вийти не з порожніми руками.

● З німбів можна зробити й ланцюг.

● Порожні місця є завжди, навіть коли вакансій немає.

Юрій БАЗИЛІВ.

ЖІНКИ І ФУРІЇ або до питання про жінконенависництво

Без слів.

Із вуст місіс Джін Кіркпатрік, постійного представника США в Організації Об'єднаних Націй, легко, мов горобець із-під стріхи, випурило тяжке звинувачення всій радянській пресі. Та ще й радіо і телебаченню. Подумати тільки: радянські журналісти — працівники преси, радіо й телебачення — систематично ображають американських жінок, дивляться на них як на таких, що носяться з атомною чи водневою бомбою, аби у слушний момент скинути її на нас.

Це ж, браття, — жах! Це ж виходить, що ми належимо до ганебної категорії запеклих жінконенависників! Виходить, що ми ненавидимо 142 мільйони жіноцтва. Бо саме стільки, за останніми статистичними даними, нараховується осіб прекрасної статі у США.

Доказів щодо всіх тих мільйонів у категоричної місії, щоправда, нема. А от що ображаємо і смертельно ненавидимо трьох конкретних громадян США — це вона рішуче стверджує. І на доказ цього їх імена наводить. Перша з них — це сама Джін Кіркпатрік, друга — її тезка, Джін Джерард, а третя — Гелен фон Дамм. Саме про цих трьох ми, радянські журналісти, висловлюємося, як на погляд місіс Кіркпатрік, більш ніж нечестно та непоштиво. Можна сказати, безжалібно критично.

Урочисто заявляємо, що ніколи навіть гадки не мали, аби косо дивитися на кожну жителя Сполучених Штатів. Досить переглянути деякі сторінки радянської періодики, пригадати дещо з переданого по радіо і телебаченню, щоб переконатися в нашій щирій симпатії до американських жінок різних — від університетських професорів і до звичайних домогосподарок.

От, скажімо, тепло писалося в нашій пресі, говорилося по радіо й телебаченню про Гелен Кондікотт, жінку-лікаря, почесного президента американської громадської організації «Лікарі за соціальну відповідальність», за сновницю іншої громадської організації «Жінки за ядерне роззброєння». Або про члена палати представників конгресу США Патрицію Шроудер, яка з трибуни вищого законодавчого органу країни сміливо засудила небезпечну політику адміністрації президента Рейгана. Або про просту американку, матір п'ятих дітей — Джесіку Браун. Вона, разом із такими ж американськими жінками-матерями, цілий місяць, у будь-яку погоду, пікетувала Білий дім, ходячи вздовж огорожі президентської резиденції з плакатами, на яких було написано: «Пане президенте, не вбивайте своїми атомними бомбами наших і чужих дітей!».

Ми ще раз кажемо про таких американок: «Слава їм, мужнім жінкам — борцям проти атомної війни!».

А от прославляти місіс Кіркпатрік — пардон! — не будемо. І поки що не збираємося навіть цього робити. Бо нема за що.

Втім, розповімо дещо докладніше про цю даму.

Отже, Джін Кіркпатрік. Професор політичних наук (є в США таке вчене звання), колишній університетський професор. До того ж, як знаємо, — жінка-дипломат, що само по собі можна було б тільки вітати, якби...

А тих «якби» набігає стільки, що в обережок не візьмеш. От, скажімо, місіс Кіркпатрік сама заявляла, що, ступивши на шлях політичної діяльності, обрала собі за взірць Маргариту Хігінс. Що ж являє собою той

ідол, на якого молиться місіс Кіркпатрік?

«Маргарита з бомбою», «Фурія від журналістики», «Жінка-дракон»... Це не ми, а самі американці такими неприпадними титулами свого часу нагороджували колишню кореспондентку газети «Нью-Йорк геральд трибюн». Та й було за що! Ця Маргарита гриміла в пресі США у 40-х і 50-х роках, щедро підбавляючи дурману в атмосферу «холодної війни». Коли почався американський атомний шантаж, ця войовнича дама розпиналася за те, щоб скоріше скинути атомну бомбу на Радянський Союз.

То ж недаремно (і знову ж таки не ми, а самі американці!) сьогоднішню поклонницю «фурії від журналістики» нагородили не менш несимпатичним титулом — «фурія від дипломатії».

Напевне, чимало наших читачів, дивлячись телевізійну програму «Час», бачили цю місіс. Здебільшого — із піднесеною рукою, коли місіс голосує. В ООН, у Раді Безпеки Джін Кіркпатрік голосує переважно «проти». Проти засудження расистів із Південно-Африканської Республіки, проти засудження ізраїльського терору на окупованих арабських землях, проти засудження злочинних актів стосовно Нікарагуа...

А коли ж місіс Кіркпатрік не проти того, щоб проголосувати «за»? Про це вона написала в своїй книзі «Диктатура і подвійні стандарти». Вона — за застосування військової сили проти будь-кого, хто наважиться стати проти «життєвих інтересів» США; за нові американські ракети в Європі; за мінування портів Нікарагуа; за свободу дій для ЦРУ; за те, щоб «не рахуватися зі світовою громадською думкою».

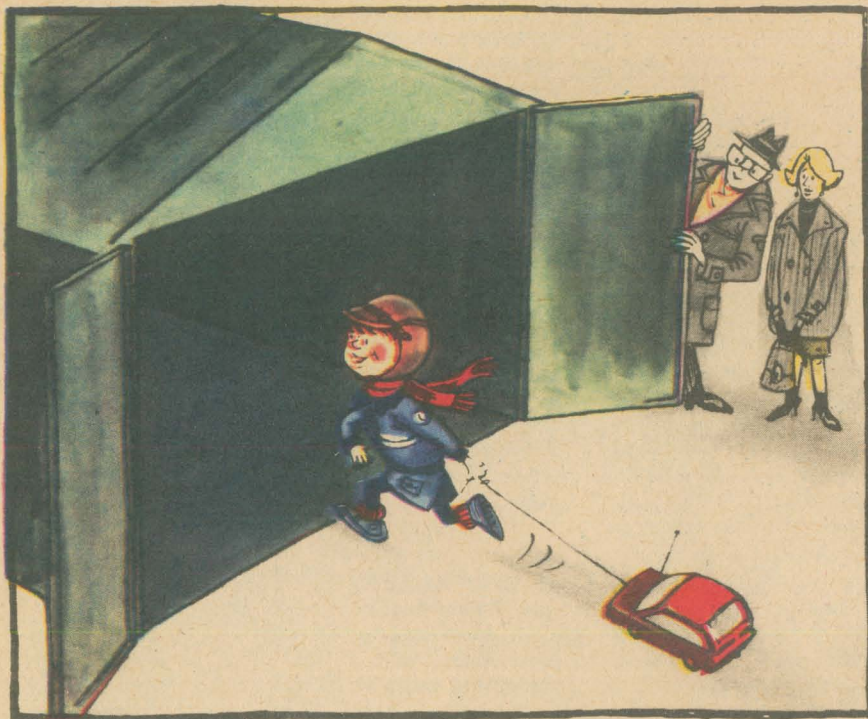
А з самою Організацією Об'єднаних Націй узля за звичку розмовляти фельдфебельським тоном. В самому ж Статуті ООН їй знає, що найбільш не до шмиги? Положення про невтручання в справи інших держав!..

І от у цієї «фурії від дипломатії» з'являються дослідниці. Та як такі тезка — Джін Джерард, постійний представник США в ЮНЕСКО. Вона витримала іспит на звання «фурії», повівши брутальну кампанію проти цієї міжнародної організації. Бо ЮНЕСКО, бачите, не хоче танцювати під вашінгтонську дудку. Вискочила на світ білий іще й «фурія від дипломатії» № 3. Це посол США в Австрії місіс Гелен фон Дамм. Підрядившись прочитати у Відні в тамтешньому Дунайсько-Європейському інституті лекцію про актуальні міжнародні проблеми, вона жодних проблем крім «радянської загрози» для тієї розмови не знайшла.

«Слухачі були дуже шоковані, коли ця елегантна жінка-дипломат висловлювала свої думки про Радянський Союз, анітрохи не обмежуючи себе в добірї слів...» — писала про ту «лекцію» газета «Вінер курір». Навіть офіційний представник державного департаменту США змушений був, на запитання журналістів, пояснювати, що, мовляв, ця дипломатична дама висловлювала лише «свої власні міркування»...

Ні, проти американського жіноцтва радянські журналісти нічим не погіршили. Вони його поважають. Що ж до фурій, то висловлювати свою повагу до них — оце вже гріхом було б.

Я. ВАЛАХ

На виріст.

ДАЛИ ПЕРЦЮ!

Перевіркою встановлено, що...
...за сімома замками тримав начальник Воловецької (Закарпатська область) міжколгоспної шляхово-будівельної організації С. Л. Міщанчук методи своєї роботи. Бо, як написали до редакції «Перця» робітники, складалися ті методи з різного роду жонглювання державними коштами. Наприклад, не вистачає до плану кільканадцять тисяч — липовим актом «дірку» закриє. Наприкінці року неосвоені гроші лишаються — швиденько паперове освоєння починає.

Як повідомив голова Воловецького районного комітету народного контролю І. І. Щєбак, факти приписок підтвердилися. Міщанчука з посади начальника міжколгоспбуду звільнено.

...продавці магазинів «Продукти» та «Промтовари» села Бабине Гошанського району Ровенської області геть позабували, що таке правила торгівлі і для чого вони існують. А оскільки їхнє безпосереднє керівництво чомусь випустило цю деталь з уваги, то нагадати про неї були змушені колгоспники у своєму листі до «Перця». Редакція попросила поцікавитися за-

будькуватими торговельниками народних контролерів. Голова Гошанського комітету народного контролю Н. В. Позиховський сповістив, що за систематичне порушення правил торгівлі, норм продажу товарів, розпорядку роботи завідувача магазином «Продукти» С. Г. Талашук та продавець М. І. Годованюк звільнені з роботи й оштрафовані. За приховування товарів підвищеного попиту завідувач магазином «Промтовари» Г. П. Луцук та продавцю А. П. Вознюк оголошено суворі догани. Директорові Горбаківського роздрібно-торгівельного підприємства Б. В. Подганюку оголошено сувору догану, товарознавцеві Г. Т. Захарків — догану.

...колгоспники села Долина Анап'ївського району Одеської області були цілком праві, коли писали «Перцеві» про те, що завідувачом газовим складом колгоспу ім. Кірова Б. Тодориці через його грубість протипоказано займати цю посаду.

А. І. Дудниченко — заступник голови Анап'ївського районного комітету народного контролю — повідомив редакції, що за погане забезпечення колгоспників газом, грубе ставлення до них правління колгоспу рекомендовано звільнити Б. Тодорицю з посади завскладом.

● Печатка діловитості не потребує штемпельної подушки!..

● Скромність: завжди тримав усе про себе при собі.

● На зборах гнув спину, проте на роботі її тільки показував...

● Перш ніж дивитись у корінь, слід до нього докопатися!

КОРОТКО КАЖУЧИ

● Одним подобається бути в тіні, інші непроти її на когось кинути...

● Шила в смішку не сховаєш!..

● Був прихильником тільки власних талантів...

● Вмів тримати у руках всіх, крім себе.

● Кип'ятив воду навіть з джерела натхнення.

● І порожнеча здатна справляти глибоке враження!..

● Дехто і глибину оцінює поверхово...

Леонід СУХОРУКОВ.

ЖАРДЕНІ

СІВОЗМІНА

Сусід питає в діда Охріма:
— Оце ви вже при моїй пам'яті років двадцять садите картоплю на одному місці. І родить! А кажуть, що треба робити сівозміну.

— А ми сівозміну робимо, — відповідає дід. — Один рік баба садить картоплю, а на другий рік — я.

БАГАЧ

Було це за старих часів.

Прийшла донька з гулянки та й розкажує матері:

— Сьогодні з міста парубок приїздив. Цілий вечір біля мене увивався. Казав, що у нього в місті аж дві лавки є.

— Та що ти кажеш! Дивись, не випустити свого щастя, — заметушилася мати.

Невдовзі молоді й побралися. Приїхали в місто. Завів чоловік молоду дружину в хату, а бідність так з усіх кутків і світить.

— А де ж твої лавки? — питає жінка.

— А ось одна, а ось друга, — показує чоловік на два ослони, що стояли у хаті.

Повідомила О. КОСТИНСЬКА.

м. Васильків
Київської області.

ГОЛОВНА НОВИНА

Розмовляють двоє.

— Вчора в космос полетіли...

— Та тепер часто літають...

УСМІШКИ

— Чув я, що атомне серце є...
— Та тепер уже всякі є.
— А в Англії жінка сімох одразу народила...
— Та тепер таке не тільки в Англії...
— А сьогодні вранці у Товкуна самогон знайшли...
— Чого ж ти мені голову дрібницями забиваєш? Не міг одразу сказати — треба піти свій краще сховати!

Повідомив О. ПАВЛЕНКО.

Менський район
Чернігівської області.

БАГАТО МОРОКИ

— Почім ваші кури? — запитала молодичка у бабусі.
— По сім карбованців.
— Дорогувано...
— Хе, дорогувано! Коли б вони, — озирнувшись, — на птахфермі обпатрані бігали, а то ще скільки мороки з ними!..

БАТЬКИ, БАТЬКИ...

Сусід прийшов до сусіда, а той читає «Книгу для батьків» А. С. Макаренка.
— Ну, що там вичитав, Марку?
— Багато тут цікавого, Петре. Ну, а взагалі, добре було б видати ще й «Книгу для матерів», бо тільки й чуєш, тільки й читаєш: батьки повинні, батьки відповідають, батьки, батьки...

Повідомив Петро ЛЯШЕНКО.

с. Кам'янка
Харківської області.

ХАПУГА У ВОРОЖКИ

Мал. А. ВАСИЛЕНКА

— А лінії життя на вашій руці сходяться в казенному домі.

Через шч бандуру...

Якщо ви чули позивні українського радіо — початок мелодії «Реве та стогне Дніпр широкий»; якщо були на концертах кобзарів — виконавців старовинних та сучасних дум і пісень; якщо ви бачили й чули в телепрограмі виступ оркестру народних інструментів і звернули увагу на диригента — срібночубого, міцного чоловіка з орденськими колодочками на грудях, — уважайте, що ви знайомі з Андрієм Бобирем: заслуженим артистом УРСР, досвідченим диригентом, вдумливим педагогом, бандуристом-віртуозом. Скажете, багато талантів для одного чоловіка? Багато. Але з іншого боку, чому тут дивуватися, якщо ті таланти виявилися в ньому мало не з колиски. Від прадіда, козака-бандуриста, передалися. Досі, наприклад, у селі Нечипорівці, що під Яготином, переповідають легенду, як до Бобирів колись прийшли гості й заспівали «Ой хмелю, мій хмелю», а малий Андрійко раптом як запищить: «Дядько Кирило, ви не туди тягнете; тлеба тлохи висце, а ви бугаєм левете!» Сусід Кирило від тієї репліки, кажуть, ледь вареником не подавився, а батько з матір'ю тільки охнули: «Ой, що ж із нього буде?!»

А було з нього те, що почав грати на всьому, що до рук потрапляло — на гітарі, балалайці, скрипці, мандоліні, на гармошці, сопілці, на качалці з рублем... А 1925 року, коли виповнилося десять літ, закохався. По вуха. Всерйоз і на все життя. У бандуру. Приїхала в їхнє село мандрівна капела кобзарів, почув Андрійко і...

Я зустрівся з Андрієм Матвійовичем у нього вдома, коли він — художній керівник і головний диригент оркестру народних інструментів Українського телебачення й радіо — повернувся з репетиції і готувався до вечірнього виступу уже як соліст-бандурист: запросили в робітничий гуртожиток на зустріч, присвячену 40-річчю визволення Радянської України від фашистських загарбників. Саме настраював кобзу.

— Що це у вас за бандура — з написом: «Гардабані — 1941—1942»?

— Фронтowa. Так її називали друзі в Гардабані, у льотній школі під Тбілісі. Я на початку війни видовбав її з осокора; використав авіаційний дюраль, зняв з балалайок та гітар гвинти й кілочки, за що, до речі, ледь не попав на «губу». Політрук доповів командирю, мовляв, курсант Бобир попував інструменти! Уже хотіли відправляти на гауптвахту, а я візьми та й заграй їм. Командир тоді каже: «Його не можна на гауптвахту, бо, гляди, ще й там заграє та заспіває, то туди вся льотна школа посує, нікому літати буде...»

— То ви з цією бандурою не розлучалися всю війну?

— До Перемоги. І в повітрі не розлучався з нею. Коли перебазовувались на інший аеродром, укладав її в крило чи за сидіння винищувача. Через цю бандуру одного разу навіть чортом був.

— Ким-ким?!

— Чортом. У Польщі вже діло було. Ми там прикривали нашу переправу через Сан. Якось, вільної часини, я організував репетицію — у полку був самодіяльний ансамбль; я і грав, і співав, і диригував — усього доводилося. А то готувалися дати уривок із гоголівської «Ночі перед різдвом». Я чорта грав. Загримувався — ну, борода, вуса, носяру приклеїв... А тут німці почали обстріл аеродрому із далекобійних — луплять, гади, ось-ось у літаки попадуть... Дали команду на негайний зліт. Я схопив бандуру (репетирували у великій землянці) і до свого винищувача — «Р-39». Знявся буквально під снарядами. Перелетів на запасний аеродром, приземлився, виходжу, а хлопці-техніки на мене очі витріщують, поляки — вільнонаймані літні дядьки, — хрестяться й викрикують: «Matka Boska, chart z nieba!»* Тоді я лише збгннув, що, поспішаючи, не зняв «чортячого» гриму...

— Андрію Матвійовичу, от ви закінчили консерваторію, аспірантуру, вашому перу належить понад 500 обробок вокальних і музичних творів, маєте багато учнів, послідовників: зокрема, тільки народних і заслужених артистів УРСР близько двох десятків, і з-поміж них такі відомі особистості, як художній керівник Державної капели бандуристів України М. Гвоздь, професор Київської консерваторії С. Баштан та інші. Під акомпанемент керованого вами колективу співали славнозвісні майстри вокалу, народні артисти СРСР М. Литвиненко-Вольгемут, З. Гайдай, І. Козловський, І. Паторжинський, М. Гришко, П. Білинник, а в ближчі до нас часи — Д. Петриненко, Д. Гнатюк, А. Мокренко, А. Солов'яненко; ви самі особисто виступали й виступаєте як соліст-бандурист, і навіть за кордоном дзвеніли струни вашої кобзи. Скажіть, де і який виступ вам найбільше запам'ятався?

— На Галицькому базарі.

— На якому Галицькому?

— У Києві. Там, де зараз площа Перемоги, був колись базар. У 1931 році, після закінчення семирічки, ми з односельчанами Петром Охтенем та Леонідом Козачинським приїхали

* Матір божа, чорт із неба!

вступати до музично-театрального технікуму. Гроші, які дали вдома, хлопці вручили на збереження мені, бо я мав вигляд солідніший від них. От ці гроші у трамваї в мене й витягли. Уявляєте, екзамени складаємо успішно, а їсти нічого: що було в торбах — знищили, й зубами клацаємо. Хлопці з мене готові душу витрясти: «Ти винен у всьому, годуй нас!» Згадав я тоді, як кобзарі колись заробляли, пішов на базар, очі заплющив, ударив по струнах і заспівав «Ой, я нещасний, що маю діяти». Люди обступили, чути вже: «Такий молоденький, а — сліпий...» Льоня й Петя з картузами ходять, гроші сиплються, аж дзвенять. Коли — міліція. Я перший помітив, та як закричу, щоб утікали, і сам дременув. А люди: «Так он який він сліпець! Дати їм чосу, шахраям!» Перепало б нам, якби не... міліціонери. Вони порятували. А коли я у відділенні заграє та заспівав, то вони, спасибі їм, нагодували нас, ще й з собою дали...

— Скажіть, листів у відповідь на ваші концерти по радіо й телебаченню — і взагалі на виступи — багато надходить?

— Чимало. Озиваються ветерани гвардійського двічі орденoносного 212-го винищувального авіаполку, з якими я штурмував фашистські танкові колони під Ченстоховом, Берліном, Прагою... З усіх кінців листи надходять, від різних людей. Дякують за пісні та музику, просять вислати ноти, про інше пишуть. Ось, наприклад, якийсь дивак питає, чому я майже тридцять років ходжу в заслужених, бо, на його категоричну думку, маю давно бути народним артистом України... Або ось таке послухайте — із Запорізької області вступив один: «Тов. Бобир! Слухав по телику й по радіо. Ниплохо граєте й співаєте — і ви, й колектив. Тільки приберіть бабів, вони все портять, пишдять, як непідмазані тачки. Я їх ненавиджу органічеські. Мене троє покинули. Обіжались, що я скупий — по рублю в день на харчі видавав. А хіба це мало? Якщо ти хазяйка, то викручуйся. Так що прошу і требую в слідующий раз виступати без бабів, бо виключу...»

— Пробачте, позивні українського радіо записані на цій бандурі, на фронтovій?

— Ні, то записи з іншої. Але я й на цій граю. Принаймні, сьогодні на ній, на фронтovій утну: пісні тих далеких і грізних років співатиму.

Він уклав бандуру в чохол, одягнув чорний піджак — з орденoм Червоної зірки, медалями «За звільнення Праги», «За взяття Берліна» та іншими, а також із нагородами, яких удостоївся в мирні дні: орденами Трудового Червоного Прапора, «Знак Пошани», медалями, — і я мимоволі замилювався ним: сивочолім ветераном Великої Вітчизняної, видатним митцем, людиною з прекрасною молодою душею, людиною, що навіки поєднала свою долю з сріблострунною кобзою.

Ів. НЕМИРОВИЧ.

Мал. В. ЗЕЛІНСЬКОГО

— Ей, там, закуска!
Ти скоро вилізеши!

«Пацієнтам, які ремонтують апаратуру за власні гроші, повертають деталі».
(Оголошення в телеательє).
Надіслав М. СОЛОВІЙОВ.

«Справка
Дана Івану Івановичу 1914 года рож.
в тому, що вони померли 15 липня
1984 року 8-00 вечора.

Фельдшер (підпис).
Надіслав А. ХАРЧЕНКО.

«ОГОЛОШЕННЯ
На основі законоположення по боротьбі з інфекційними хворобами тварин на 17 серпня 1984 р. (п'ятниця) з 7-ми годин до 9-ти годин ранку назначається виводка ВРХ (корів і телят) з 4-х місячного віку і старше для прививки проти ящуру особистого користування громадян».

Надіслав Т. СКОЧКО.

«Працівники колгоспу «Комсомолец» матимуть зручні робочі місця, червоний куток тощо, добрі місця

матиме і велика рогата худоба в новому, просторому павільйоні».

(3 листа до редакції).
Надіслав Юрій КОВАЧ.

«Я, мешканець Оболоні А. при розрахунку у магазині з касиром-контролером Басенко був ображений, завдяки слову «козел», хоч з моєї сторони нічого подібного не спостерігав. Прошу адміністрацію вжити до цього рішучих мір».

(Запис у книзі скарг та пропозицій).
Надіслав С. ДУДКО.

«ДЕНЬ ВЕСІЛЛЯ — СПРАВЖНЄ СВАТІ, ХАЙ ЩАСТИТЬ ВАМ, МОЛОДЯТА!
Серед небагатьох справді хвилюючих подій у житті кожної людини, мабуть, найвизначніша — день одруження.
ШАНОВНІ МОЛОДЯТА!

В сучасному затишному приміщенні салону ви зможете:
взяти напрокат різноманітний посуд;
замовити художньо оформлені запрошення...

урочисто зареєструвати новонародженого з врученням спеціально виготовленої медалі.
Щастя вам!»

(3 рекламного оголошення в газеті).

Надіслав М. ХВОСТИКОВ.

ПЕРЦЕВІ ВІДПОВІДАЮТЬ

◆ «Натрапили на слід» — у замітці під такою назвою (№ 11 журналу) Перець писав про те, що на дверях клубу села Пилипи (Барський район) ось уже тривалий час висить замок.

Як повідомив редакції заступник начальника Вінницького обласного управління культури Л. Б. Іванченко, недоліки в роботі клубу мали місце. Нині на посаду завідуючого клубом призначено працівника із спецосвітою. У клубі поживалась робота гуртків художньої самодіяльності, проводяться вечори відпочинку.

◆ Мешканці станції Потап (Маньківський район) написали редакції листа про те, що у самому центрі їхнього села розміщено склад «Сільгоспхімії», звідки безупинно витікають ручаї і, просочуючись крізь землю, отруюють воду у навколишніх криницях. Листа цього було опубліковано у № 12 журналу.

Після виступу Перця голова черкаського об'єднання «Облсільгоспхімія» Н. Д. Белик повідомив, що з метою ліквідації забруднення води, повітря та ґрунту склад аміачної води на станції Потап закрито і демонтовано. Сухі мінеральні добрива приймаються на спеціально обладнаному майданчику і зберігаються у закритому складі.

◆ У листі мешканців Яготина (Київщина) йшлося про те, що місцевий маслозавод поставляє в магазини браковану продукцію.

Голова Яготинського районного ко-

мітету народного контролю В. І. Герасименко повідомив редакції, що при перевірці було встановлено ряд фактів, коли в торговельну мережу надходила сметана, яка не перевірялася лабораторією заводу, та кефір з простроченим терміном реалізації. За випуск нестандартної продукції змінному майстру Калач Н. М. оголошено догану. Майстри цеху Ганжа Г. В. та Калач Н. М. позбавлені премії. Крім цього, з членів їхніх бригад відшкодовано витрати на доробку молочної продукції.

◆ Про те, що у селі Долино-Кам'янка (Кіровоградська обл.) майже півроку магазин стоїть зачинений, повідомлялося у листі до Перця.

Заступник голови Знам'янської райспоживспілки В. М. Сокур повідомив редакції, що магазин довго не працював, бо не було продавця. Тепер продавець підібрано, приміщення магазину відремонтовано, і нині він працює.

◆ У селі Підлісці (Хмельниччина) був гарний ставок. Та раптом сільські керівники вирішили його зробити ще кращим. Для цього вони спочатку випустили воду. А далі цього діло не пішло. Так і стоїть ставок без води, занедбаний, порослий бур'янами. Листа про це редакції надіслали жителі села.

Після втручання в цю справу Перця голова Ізяславського райвиконкому К. І. Бачинський повідомив, що нині усі роботи по впорядкуванню ставка повністю завершено.

Редакційна колегія: В. БОЙКО, В. БОНДАРЕНКО, А. ВАСИЛЕНКО, В. ЗЕЛІНСЬКИЙ, Д. МОЛЯКЕВИЧ, Ю. ПРОКОПЕНКО (відповідальний секретар), І. СОЧИВЕЦЬ, В. ЧЕПІГА (заст. головного редактора).

Головний редактор
Ф. МАКІВЧУК.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4. Тел. 441-89-12, 441-89-15, 441-89-17.
Адрес редакції: 252047, Київ-47, вул. Петра Нестерова, 4.

Для телеграм: Київ Перець.

Журнал «Перець» № 21 (1183)
(на українському мові).
Видається з січня 1927 року.
Виходить двічі на місяць.

Здано до набору 02.10.84. Підписано до друку 18.10.84. БФ 36554. 70х108/8. Офсетний друк. 2,8 умовн.-друк. арк. 14 умовн. фарб, відб. 4,1 обл.-вид. арк. Тираж 2 306 000 прим. Зам. 06031.

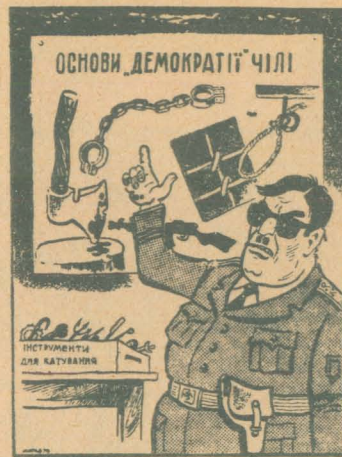
© Журнал «Перець» 1984 р. Рукописи не повертаються. Передруковувати із журналу матеріали, треба обов'язково посилатись на «Перець».

Ордену Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна», 252047, Київ-47, Брест-Литовський проспект, 94.
Ордену Леніна комбінат печатки видавництва «Радянська Україна», 252047, Київ-47, Брест-Литовський проспект, 94.

Текст набрано із застосуванням вітчизняного фотонабірного комплексу «Каскад».

Отсканирован reduktorem
для rutracker.org

Художник-карикатурист Михайло Антонович КИРИЛОВ, ветеран війни і праці, все своє творче життя віддав політичній карикатурі. Вміщуємо кілька його малюнків.

Піночетова «демократія».

«Щедрі дари» капіталу.

Безрадісна рентгеноскопія.

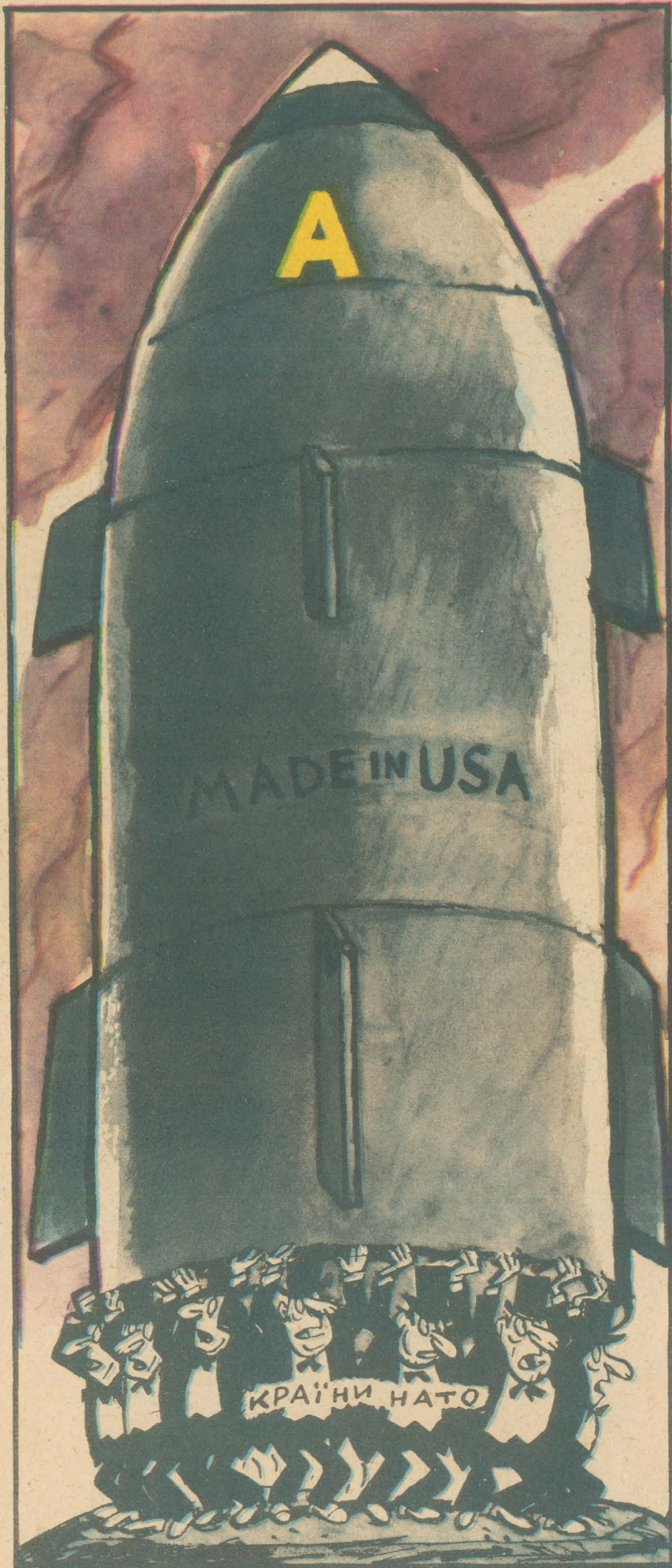
Ізраїль: ми обома руками за мир з арабами.

Ласий шматок фабрикантам смерті.

Країни Північно-атлантичного блоку (НАТО), дозволивши розмістити на своїх територіях американські ракети, ставлять свої народи в становище заручників США.

Мал. А. АРУТЮНЯЦА

Атланти-заложники.

— Хай побачать західноєвропейські народи, наскільки страшна для них радянська загроза!